

- Gerek ölümden sonra gerekse canlıdan alınan bağış organlara hak kazanımı, Organ Nakil Yasası'na göre, büyük bir titizlikle uygulanmaktadır.
- Canlıdan bağış alacak kişinin de önce tüm Almanya çapındaki bekleme listesine girmesi gerekmektedir.
- Organlara hak kazanımı tıbbi veriler doğrultusunda, aciliyet ve başarı şansı ışığında gerçekleşir. Sosyal konum vb. ölçütler herhangi bir rol oynamamaktadır.
- Karaciğer bekleme süresi çeşitli etkenlere bağlı olarak kişiden kişiye büyük farklılık arz edebilir. Bunlar içinde güncel MELD skoru (bir bakıma sağlık durumu), Almanya çapındaki bekleme listesinin büyümesi ve bağışlanan karaciğer sayısı sayılabilir.
- Birleştirilen karaciğer ve böbrek nakilleri: Eğer hasta hem böbrek nakli hem de karaciğer nakli için sıra bekliyorsa ve bu organlar hastaya ardışık olarak, yani bir zaman aralığıyla yapılacak iki ayrı ameliyatla nakledilecekse, karaciğer nakli olan hasta, karaciğer nakli öncesinde de diyalize giriyor olması şartıyla, bu nakilden 90 gün sonra, sıra beklediği böbrek nakli için 500 artı puana hak kazanır.
- Alman Tabipler Odası'nın karaciğer nakli alanında geçerli bekleme listesine ve organa teminine yönelik kılavuz ilkelerine şu bağlantı yoluyla

ulaşabilirsiniz: www.bundesaerztekammer.de ▷ Richtlinien ▷ Transplantationsmedizin ▷ Richtlinien für die Wartelistenführung und die Organvermittlung ▷ Richtlinien zur Lebertransplantation

Jutta Riemer

Kişisel görüşme?

Başka sorularınız var mı? Sadece konuşmak mı istiyorsunuz? Bizi arayın!

Bu broşürün yazarı size MELD skoru konusunda memnuniyetle daha fazla bilgi sunacak, arzu etmeniz durumunda yaşadığınız yere yakın oturan, organ nakli yapılmış kişilere ulaşmanızı sağlayacaktır:

İletişim:

jutta.riemer@lebertransplantation.de

Tel.: 0 79 46 / 309 01 66

Türkçe diğer broşürler:

Karaciğer nakli, Canlıdan karaciğer bağışı, Karaciğer nakli öncesi bekleme süresi, Organ nakli sonrası tedavi, Karaciğer nakli sonrası laboratuvar değerleri, Organ bağışı. Sizinle bilgi paylaşmaktan memnuniyet duyarız.

**Lebertransplantierte
Deutschland e.V.**

Jutta Riemer (Başkan)

Maiblumenstr. 12 · 74626 Bretzfeld

Tel. 0 79 46/94 01 87 · Faks 0 79 46/94 01 86

E-posta: info@lebertransplantation.de

Web sayfası: www.lebertransplantation.eu

MELD skoru

Hastalar için bilgi MELD skoru: Gelecek organı kim alır?

(Dtsch.: Der MELD-Score)

**Karaciğer Nakli
Yapılanlar Yardımlaşma ve
Dayanışma Derneği
Almanya e.V.**

**Lebertransplantierte
Deutschland e.V.**

15. Baskı · Ekim 2023 Vers. 07

Giriş

Ne yazık ki gerekli tüm karaciğer nakillerini, bekleme listesine alınıştan kısa bir süre sonra gerçekleştirebilmeye yeter sayıda bağış karaciğer bulunmamaktadır. Bu yüzden de, bağış organları Organ Nakil Yasası'na göre başarı şansı ve aciliyet ölçütleri ışığında olabildiğince adilane sunabilmek için birtakım kılavuz ilkelere başvurulması gerekmektedir. Alman Tabipler Odası bünyesinden bir uzman ekip Hollanda-Leiden merkezli Eurotransplant kurumunun Alman hastalara hakkaniyetle organ temin etmesini gözeten ayrıntılı bir kılavuz ilkeler çerçevesi oluşturmuştur.

MELD skoru

Nakil ihtiyacının ne kadar acil olduğu MELD skoru ile epey nesnel olarak ortaya koyulabilmektedir. MELD'in açılımı şudur: **M**odel for **E**nd-stage **L**iver **D**isease (son evre karaciğer hastalığı için model). MELD, yetişkin hastalarda hastalığın ağırlığına ilişkin bir değerlendirme puanıdır (İngilizce: score). Burada, üç kan değeri içeren bir formülle, organ nakli yapılmadığı koşulda beklenecek kalan ömre, dolayısıyla karaciğer naklinin aciliyetine dair sağlıklı bilgi veren bir değer hesaplanır.

MELD skoru hesaplanırken, aşağıdaki üç laboratuvar değeri, bu amaçla özel olarak geliştirilmiş bir formülde bir araya getirilir:

- Serum kreatinin (sKrea; mg/dL)
- Toplam bilirubin (tBili; mg/dL)
- INR (international normalized ratio Türkçe: uluslararası normalleştirilmiş oran – protrombin zamanı adı verilen testten türetilmiştir)

1'den küçük olan tüm değerler 1'e yuvarlanır, 4'ten büyük olan kreatinin değeri 4'e yuvarlanır, haftada iki defa diyalize giren hastaların kreatinin değerleri de 4'e yükseltilir. MELD'in üst sınırı 40'tır. Bunun üzerinde yer alan her türlü değer 40'a indirilir. MELD'in alt sınırı da 6'dır.

www.lebertransplantation.de adresli web sitemizde "Transplantation" (Nakil) başlığı altında MELD

skorunu hesaplamakta yardımcı olacak bir bağlantı bulabilirsiniz. Hastalar, kişisel MELD değerlerini ilgili karaciğer nakil merkezinden öğrenebilirler.

İstisnalar

Acilen karaciğer nakli gerektiren her ağır karaciğer hastalığı, laboratuvar değerlerinden elde edilen MELD skoru (Lab-MELD) ile yeterince tespit edilemeyebilir. Bu yüzden bazı istisnalar söz konusudur. Aşağıdaki standart ölçütlerin mevcudiyeti halinde, hasta için söz konusu bir değer (Match-MELD) gündeme gelir. Bazı örnekler:

- Primer sklerozan kolanjit (PSK) tanısı konmuş hastalar, söz konusu belirtilerin ve en az 6 aydır 6 mg/dl üzerinde seyreden bir bilirubin değerinin varlığı durumunda 27,5 düzeyinde bir Match-MELD skoruna hak kazanırlar. Bu değer üç ayda bir yükseltilir.
- Karaciğer kanseri (HCC) hastası olup belirli ölçütleri karşılayabilen ve bir karaciğer nakli için aday olabilen hastalar ör. bekleme listesine MELD skoru 22 ile alınır ve bu değer üç ayda bir otomatikman yükseltilir.
- Ailesel amiloid polinöropati (FAP, amiloidoz), hepatopulmoner sendrom ve Osler hastalığında da MELD böyle hesaplanır. Hepatik hemanji-oendotelyoma da bu kapsama girer, ancak bu durumda uygulama listeye alındıktan bir yıl sonra geçerli olur. Yetişkin polikistik karaciğer hastalığı (APDL), primer hiperoksalüri tip 1 (PH1), kistik fibroz (mukovisidoz), portopulmoner hipertansiyon ve kolanjiokarsinom vakalarında da bu uygulama geçerli olmakla birlikte, başlangıç değerleri olarak başka değerler alınır.
- Biliyer sepsis ve sekonder sklerozan kolanjit (SSK) vakalarında ise MELD skoru önce kan değerlerine göre belirlenir (lab-MELD), ardından bunun üstüne %30 yükselmiş ölüm riskine denk gelen bir rakam eklenir. Metastazsız hepatoblastom ve üre döngüsü bozukluklarında MELD 30'dur. 30 gün içinde organ bulunamazsa, acil durum başvurusunda bulunulur.

Bu hastalıkların çoğunda, söz konusu teşhislere sahip her hastanın organ nakli için uygun olabileceğine dikkat edilmelidir. Bunun için daha ziyade ilave birtakım tıbbi koşulların yerine getirilmesi gerekir.

Lab-MELD değeri Match-MELD değerinden yüksek olduğunda, yüksek olan değer alınır.

Sürekli güncel

Önemli:

- Laboratuvar değerleri, ulaşılan MELD skoruna bağlı olmak üzere organ nakli merkezi tarafından çeşitli aralıklarla güncelleştirilmelidir: MELD \leq 10 olduğunda yılda bir, $10 < \text{MELD} \leq 18$ olduğunda üç ayda bir, $18 < \text{MELD} \leq 24$ olduğunda ayda bir, MELD ≥ 25 olduğunda ve çok acil bildirim gerektiren hallerde (HU) her hafta.
- Değerlerin zamanında yollanmaması durumunda, hasta daha düşük olan son değere indirilir.
- Arka arkaya iki bildirim tarihinin kaçırılması durumunda hasta MELD skoru 6'ya indirilir.
- Aynı MELD skoruna sahip hastalar içinde daha uzun süredir bekleyeni organa hak kazanır.
- 16 yaş altı gençler ve 12 yaş altı çocuklarda özel bir Match-MELD uygulanmaktadır. Bu sayede bu gruba giren hastalara mümkünse 3 ay içinde organ nakli yapılması hedeflenmektedir.
- Dikkat: Değerlerin değişmesi, hele hele kötüleşmesi durumunda bunu, düzenli bildirim tarihinin gelmesini beklemeksizin, nakil merkezine bildirmelisiniz.

Genel

- Bekleme listesine alınma, daima hastanın sağlık durumu ve ilgili nakil merkezinde farklı alanlardan uzmanların katıldığı nakil toplantısında varılan, ilgili vakada karaciğer naklinin doğru tedavi seçeneği olup olmadığına dair genel değerlendirme temelinde gerçekleşmektedir (Görüşmeler, bulguların değerlendirilmesi, muayeneler). Bu genel değerlendirme Alman Tabipler Odası'nın belirlediği resmi ölçütler ışığında oluşur.